

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з предмета «Правила технічної експлуатації»

Пояснювальна записка

«Правила технічної експлуатації залізниць (ПТЕ) встановлюють основні положення та порядок роботи залізниць і працівників залізничного транспорту, основні розміри, норми утримання найважливіших споруд, пристроїв та рухомого складу і вимоги, що пред'являються до них, систему організації руху поїздів і принципи сигналізації. Правила технічної експлуатації обов'язкові для усіх підрозділів і працівників залізничного транспорту, оскільки їх виконання дозволяє забезпечити злагодженість всіх ланок залізничного транспорту, чітку та безперебійну роботу залізниць і безпеку руху. Правила технічної експлуатації — єдиний закон для залізниць.

Мета вивчення предмета «Правила технічної експлуатації» (ПТЕ) полягає у формуванні та розвитку професійних компетентностей учнів, систематизації та узагальненні знань про сигнали, використовувані на залізничному транспорті, їх класифікацію та практичне застосування. Це сприяє підвищенню безпеки та ефективності роботи в транспортній сфері.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- *контролююча* - визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачу відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- *навчальна* - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- *діагностико-коригувальна* - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- *стимулювально-мотиваційна* - формує позитивні мотиви навчання;
- *виховна* – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають враховуватися:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Види оцінювання з предмета «ПТЕ і інструкції»:

- поточне оцінювання;
- тематичне оцінювання;
- семестрове оцінювання;
- річне оцінювання.

Завдання для здобувачів освіти можуть бути різного типу:

1. Усна відповідь.
2. Завдання, що вимагає письмову відповідь на запитання.
3. Тестові завдання з вибором однієї або кількох відповідей (платформа Moodle) та ВСЕОСВІТА.
4. Творчі завдання (створити презентацію або реферат).

Основні рівні навчальних досягнень учнів:

1. **Початковий.** Відповідь учня фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
2. **Середній.** Учень відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
3. **Достатній.** Учень знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити

висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

- 4. Високий.** Знання учня є глибокими, міцними, системними; учень вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Критерії оцінювання навчальних досягнень за 12-тибальною шкалою.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
I. Початковий	1	Учень розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень відтворює незначну частину навчального матеріалу, має не чіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень відтворює частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учень відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учень виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання учня є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежить між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його логічна, хоч і має неточності
	9	Учень добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень має повні, глибокі знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учень має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учень має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, ухвалює рішення.